

Högskolan i Borås
Rektor

Juridiska avdelningen
Marie Stern Wärn
BESLUT

2004-06-24
Reg.nr 31-5579-03

Förhinderande av studentinflytande vid Högskolan i Borås

Anmälan

Studentkåren i Borås har anmält Högskolan i Borås för förhinderande av studentinflytande i samband med anställning av dels chef för avdelningen för utbildnings- och forskningsstöd, dels förvaltningschef.

Studentkåren har i anmälan anført bl.a. följande. Anställningsunderlag och platsannonser har tagits fram utan att studenternas företrädare har informerats. Utannonsering av tjänsterna har skett, urval av sökande till intervjuer och genomförandet av intervjuerna har skett utan att studenternas företrädare har informerats och de har således inte givits möjlighet att medverka och utöva inflytande över processen. Studenternas företrädare har genom detta utestängts från rekryteringsprocessen för två av de tjänster som i oerhört stor mån påverkar studenternas utbildning och möjligheter till genuint studentinflytande.

Utredning

Högskoleverket har anmodat Högskolan i Borås att yttra med anledning av anmälan.

Högskolan i Borås yttrande

Högskolan har i yttranden anført bl.a. följande.

Högskolan i Borås betraktar ett brett och kraftfullt studentinflytande som mycket viktigt för högskolans verksamhet. För att detta skall kunna fungera måste högskolan å sin sida på olika sätt underlätta för studenterna att utöva sitt inflytande. Studentkåren å sin sida måste delta aktivt i högskolans olika organ och arbetsgrupper. Högskolan betonar ständigt vikten av studenternas deltagande i högskolans olika processer. Ett aktivt deltagande är ofta en förutsättning för inflytande.

Högskolan har redogjort för utrednings- och beslutsgången som föregick tillsättningen av de båda tjänsterna och för vilka beslut som har fattats, när och i vilket sammanhang. Högskolan har också redogjort för vilken information som lämnats vid dessa möten och huruvida studentkåren varit närvarande.

BESLUT

2004-06-24

Reg.nr 31-5579-03

Sid 2

Tjänsten som chef för avdelningen för utbildnings- och forskningsstöd

Beträffande tjänsten som chef för avdelningen för utbildnings- och forskningsstöd har högskolan vidare anfört bl.a. följande. En förutsättning för inflytande är att man deltar i de möten då aktuella frågor tas upp för beslut. Det bör påpekas att företrädare för studentkåren har stående närvarorätt vid rektors beslutsmöten. Högskolans ledning har otaliga gånger betonat vikten av att studentkåren är företräd vid dessa möten som hålls varannan vecka på fastställd tid. Vid dessa möten fattar rektor beslut i egenskap av myndighetschef. Det kan tilläggas att rektor därutöver träffar representanter för studentkåren varannan vecka. Rektor tar då upp och diskuterar frågor samt informerar om pågående verksamhet. Studentkåren inbjuds att göra motsvarande och utnyttjar ofta denna möjlighet.

Enligt högskolans uppfattning har den levt upp till sin informationsskyldighet gentemot studentkåren under hela tillsättningsprocessen. Information har lämnats löpande. I utredningsarbetet, som föregick beslutet om ny struktur för rektorsfunktionen och den gemensamma förvaltningen, var studentkåren djupt involverad. Företrädare för studentkåren har kallats till alla de möten då formella beslut fattats i den aktuella frågan, men har inte deltagit i alla dessa. På en viktig punkt vill högskolan ge studentkåren rätt. Högskolan borde ha inbjudit studentkåren att medverka vid urvalet av och intervjuer med de sökande som varit aktuella.

Tjänsten som förvaltningschef

Beträffande tjänsten som förvaltningschef har högskolan vidare anfört bl.a. följande.

Högskolan i Borås är mycket angelägen om ett väl fungerande studentinflytande, något som är mycket betydelsefullt för en högskolas verksamhet. Högskolan mår således om att studenter skall höras i alla ärenden av vikt, vilket inte minst yttrar sig i att samtliga rektors beslutsmöten är öppna för samtliga studenter vid Högskolan i Borås, inte bara för studentkårens representanter. Således kan vem som helst av högskolans mer än 12 000 studenter lämna sina synpunkter i vilket ärende som helst som tas upp på rektors beslutsmöte. Anställningsärenden gällande fast anställd personal behandlas alltid på rektors beslutsmöten. Anställningen av förvaltningschef behandlades således också på rektors beslutsmöte. Såväl studentkårens företrädare som alla andra studenter vid högskolan har således haft möjlighet att härvidlag framföra sina synpunkter inför detta anställningsbeslut.

Studentkåren har medverkat i hela processen som beskrivits fram till framtagande av anställningsunderlag. Själva annonsen fanns offentligtgjord under nära två månader tillgänglig för alla.

Högskolan måste dock med beklagande konstatera att ingen student ingick i den grupp som hade att fastställa vilka kandidater som skulle kallas till anställnings-

BESLUT

2004-06-24

Reg.nr 31-5579-03

Sid 3

intervju gällande förvaltningschefsbefattningen och inte heller fanns någon student med i denna grupp som också genomförde intervjuerna.

Högskolan måste emellertid likaledes konstatera att under processens gång hade det funnits åtskilliga möjligheter för studentkåren att påtala detta förhållande i syfte att rätta till gruppens sammansättning. Det kan därutöver tilläggas att rektor träffar representanter för studentkåren varannan vecka. Rektor tar då upp och diskuterar viktigare frågor samt informerar om pågående verksamhet.

Studentkåren inbjuds att göra motsvarande och utnyttjar ofta denna möjlighet. Studentkåren har inte vid något tillfälle under den ganska långa process som ledde fram till anställningen av nuvarande förvaltningschef påtalat att man ej blivit kallad till ovan nämnda anställningsgrupps möten.

Det finns i dag i högskolans anställningsordning tydliga regler och rutiner för studentinflytande vid tillsättning av olika kategorier av lärarpersonal. Studenterna är således representerade i de i anställningsordningen föreskrivna tillsättningsutskotten för dessa anställningskategorier.

När det gäller tillsättning av administrativa anställningar vid Högskolan i Borås finns dock ingen motsvarande studentrepresentation föreskriven i anställningsordningen i dag. Högskolan har därför för avsikt att även utarbeta sådana rutiner för anställning av administrativ personal på chefsnivå, i syfte att stimulera och underlätta studenternas inflytande vid tillsättning av sådana anställningar.

Anmälarens svar

Studentkåren i Borås har kommit in med synpunkter på högskolans yttrande. De har anfört bl.a. följande.

Vid rektors beslutsmöte fastställdes att rekryteringsförfarandet gällande två tjänster skulle påbörjas. Studentkåren i Borås har närvarorätt vid dessa möten, men eftersom föredragningslistan för respektive möte sällan är klar i god tid (ett par dagar före mötet) och enbart finns att tillgå via högskolans webb (skickas inte ut via e-post eller post till studentkåren), kan det vara svårt att veta vilka ärenden som är aktuella. Dessutom finns det inga handlingar till föredragningslistan, vilket gör det svårt att veta vad för slags beslut som är aktuella, för detta krävs efterforskningar hos respektive enhet som för upp frågor för beslut hos rektor. Det är inte rimligt att studenterna skall vara tvingade att närvara vid mötet för att få del av beslutsunderlag.

Studentinflytande handlar dessutom inte enbart om rätten att närvara då beslut tas, utan att kunna delta i beredningen av ett ärende. Sålunda skall information om att ett ärende håller på att beredas för att kunna tas upp på föredragningslistan till rektors beslutsmöte lämnas till studentkåren, så att studentkåren har möjlighet att delta i beredningen av ärendet. Det är vår erfarenhet att det är just i beredningsfasen som verkligt studentinflytande är reellt möjligt.

BESLUT

2004-06-24

Reg.nr 31-5579-03

Sid 4

I sitt svar till Högskoleverket hänvisar högskolan till att rektor regelbundet träffar representanter för Studentkåren i Borås. Detta stämmer, och i studentkårens arbete har detta varit oerhört värdefullt, då det ger studentkåren en möjlighet att få en samlad information, och också kunna samtala om aktuella ärenden i högskolan. Det var också under ett sådant möte som studentkåren till sist fick kännedom om rekryteringsprocessen, och det faktum att denna vid den tidpunkten i det närmaste var avslutad. Information om rekrytering har alltså inte förekommit i detta forum förrän i slutfasen av rekryteringen.

Att i det skedet gå in i processen bedömde studentkåren som att det skulle innebära att studentkåren legitimerade den dittillsvarande processen. Grunden för rekryteringen var dessutom redan lagd, och det var främst där som reell studentpåverkan var av intresse.

När det gäller anställningsunderlagen framgår det att dessa fastställdes långt före någon information utgick i några officiella forum där studentkåren medverkade.

I övrigt ser studentkåren fram emot högskolans aviserade utarbetande av rutiner för att säkerställa studentinflytandet vid tjänstetillsättningar av administrativ personal.

Tillämpliga regler

I 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen (1993:100, ändrad genom 2000:651) anges följande.

Studenterna vid högskolan har rätt att vara representerade i alla beslutande och beredande organ inom högskolan vars verksamhet har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Om beslut inte skall fattas eller beredning genomföras av ett organ utan av en enda person skall information lämnas till och samråd ske med studentrepresentant i god tid före beslut respektive slutförande av beredningen.

Förarbeten

I propositionen Studentinflytande och kvalitetsutveckling i högskolan (prop. 1999/2000:28, s. 23 ff.) anges bl.a. följande.

/.../

Studentinflytande inom såväl själva utbildningen som i högskolan i stort kan förverkligas endast om studenterna påtar sig en aktiv och engagerad roll som individer och som kollektiv. Det kan gälla utbildnings- och undervisningsfrågor, högskolans budget, organisation och andra större principiella frågor. Inflytandet varken kan eller bör utövas endast genom representanter i olika organ. Alla studenter har ett medansvar att påverka utbildningen genom förslag och konstruktiv kritik. Pedagogiskt forsknings- och utvecklingsarbete har också som tidigare nämnts på ett övertygande sätt visat att studenter måste vara engagerade och delaktiga i studierna för att lärandet skall få djup och för att kunskapen skall bli bestående.

/.../

BESLUT

2004-06-24

Reg.nr 31-5579-03

Sid 5

Regeringen anser att studenterna skall ha rätt att ingå i alla beslutande organ inom högskolan som på något sätt har betydelse för utbildningen. I högskolestyrelsen, som består av 15 personer, har i dag studenterna rätt att vara representerade med tre ledamöter. En liknande representation kan vara lämplig att ha som riktmärke i andra beslutande organ. Även frågor om t.ex. budget, resurser och administration är av stor betydelse för utbildningen och studenternas situation. Vissa frågor kan dock ur studentsynpunkt vara mindre viktiga. Högskolan och studentkåren bör tillsammans komma överens om vilka organ som studenterna skall vara representerade i.

/.../

Vid vissa högskolor kommer studenterna först på ett sent stadium in i processer som kan ha pågått mycket länge. När ett ärende kommer upp i ett beslutande organ där studenterna är representerade kan möjligheterna till påverkan i praktiken vara små. En förutsättning för ett reellt studentinflytande är därför att studenterna får ingå i beredande organ och att samråd sker i lämpliga former på ett tidigt stadium och under processens olika steg.

/.../

Högskoleverkets bedömning

Huvudfrågan i ärendet är om rätt till information och samråd för studenterna enligt 3 kap. 9 § andra stycket högskoleförordningen skall gälla vid anställningsärenden. Högskoleverket har i ett beslut den 25 februari 2004 (reg. nr 31-2875-04) uttalat att frågan måste bedömas från fall till fall. Avgörande för bedömningen är därvid vilken betydelse anställningen har för utbildningen och studenternas situation. Högskolan i Borås har i detta ärende inte ifrågasatt samrådsskyldigheten.

Anställningsärendena har beträffande tjänsten som chef för avdelningen för utbildnings- och forskningsstöd beretts av enskilda tjänstemän och, i fråga om anställningen av förvaltningschefen, av en grupp. Frågan är om information har lämnats och samråd skett med studenterna i god tid före slutförandet av beredningen (3 kap. 9 § andra stycket andra meningen högskoleförordningen).

Högskolan anser att den har levt upp till sin informationsskyldighet gentemot studentkåren under hela tillsättningsprocessen vad avser anställningen som chef för avdelningen för utbildnings- och forskningsstöd. Högskolan konstaterar att ingen student ingick i den grupp som hade att fastställa vilka kandidater som skulle kallas till anställningsintervju gällande förvaltningschefsbefattningen och att det inte heller fanns någon student med i denna grupp som också genomförde intervjuerna. Studentkåren har anfört att studenterna har närvarorätt vid rektors beslutsmöten och att studentinflytande inte enbart handlar om rätten att närvara då beslut tas, utan att kunna delta i beredningen av ett ärende.

Kan Högskolan i Borås genom sitt system för information till och samråd med studenterna i samband med rektors beslutsmöte anses ha i ”god tid” före slutförandet av beredningen informerat och samrått med studenterna? Vid bedömningen är det viktigt att komma ihåg att samrådet inte skall ske när

BESLUT

2004-06-24

Reg.nr 31-5579-03

Sid 6

beredningen är avslutad utan före, så att beredande tjänsteman kan beakta studenternas synpunkter när slutligt förslag till beslut tas fram. Studenterna måste också ges rimlig tid att analysera och diskutera ärendet. Mot denna bakgrund kan kallelse till rektors beslutsmöte några dagar för mötet inte anses innebära att samråd skett i god tid innan beredningens slutförande.

Det har vidare funnits en grupp som har arbetat med rekryteringen av tjänsten som förvaltningschef. I denna grupp borde studenterna ha varit representerade, vilket även Högskolan i Borås framhållit i sitt yttrande till Högskoleverket.

Högskoleverket anser mot denna bakgrund att högskolan har brustit i samrådskyldigheten gentemot studentkåren. Högskoleverket ser positivt på att Högskolan i Borås avser att utarbeta rutiner för studentrepresentation i samband med anställning av administrativ personal på chefsnivå. Verket utgår från att rutinerna tas fram i samverkan med studentkåren.

Med den kritik som innefattas i det ovan sagda avslutar Högskoleverket ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom i närvaro av verksjuristen Christian Sjöstrand efter föredragning av verksjuristen Marie Stern Wärn.

Annica Lindblom

Marie Stern Wärn

Kopia till:

Studentkåren i Borås